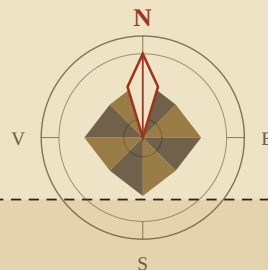

LEGENDĂ

- traseul cu camperul
- oprire de etapă
- vârf peste 900 m

SCARA — KILOMETRI

0 20 40 60

MADE TO EXPLORE

THE ICON ROAD

*Opt biserici, două materiale, de la lemnul
Maramureșului la zidul Bucovinei*

8 opriri · 500 km · cu camperul

1

SĂPÂNȚA

Cimitirul Vesel — icoana ca portret al mortului

ICOANA	Din 1935, Stan Ioan Pătraș a început să taie cruci de lemn de stejar, să le vopsească în albastru și să scrie pe ele, în versuri, viața și moartea celui îngropat dedesubt — inclusiv ce a făcut rău. Sunt peste opt sute. Fiecare are o scenă pictată: omul la coasă, femeia la război, camionul care l-a călcat. E singurul cimitir din lume unde icoana nu e a unui sfânt, ci a unui om oarecare, tratat cu aceeași seriozitate.
CU CAMPERUL	Loc de camper și pensiuni în sat. Parcarea de la cimitir e mică și se umple la prânz; vara vin autocare. Dimineața devreme ești singur.
GRATIS	Mănăstirea Săpânța-Peri, la trei kilometri, are cea mai înaltă biserică de lemn din România — 78 de metri — și e liberă. Cimitirul are bilet mic, iar fotografiatul e permis.

Săpânța → Sighetu Marmației → Bârsana, 45 km pe valea Izei · ~1 h cu camperul. Treci prin Sighet, unde e Memorialul Victimelor Comunismului.

2

BÂRSANA

Patrimoniu UNESCO — turla de 56 de metri

ICOANA	Biserica de lemn din Bârsana, ridicată în 1720, e una dintre cele opt din Maramureș înscrise în patrimoniul UNESCO. Turla ei are 56 de metri și e făcută fără un singur cui de fier. Pe dinăuntru, pereții sunt pictați integral, în tempera pe lemn — icoana e aici, la adăpost, pentru că lemnul nu ține fresca afară. Alături, mănăstirea nouă, din 1993, e un sat întreg de lemn ridicat de la zero.
CU CAMPERUL	Pensiuni și loc de camper în sat și la mănăstire. Drumul pe valea Izei e bun și îngust, cu case de lemn pe amândouă părțile.
GRATIS	Mănăstirea nouă se vizitează liber, cu ținută decentă. Biserica veche, cea UNESCO, are program și bilet mic. Poarta de lemn maramureșeană se vede la fiecare a treia casă și nu costă nimic.

Bârsana → Poienile Izei, 12 km în amonte. Drum de deal, îngust.

3

POIENILE IZEI

Judecata de Apoi pictată pe pereți de lemn

ICOANA	Cea mai veche biserică de lemn din Maramureș, din 1604, și cea cu cea mai tulburătoare pictură: pe pereții pronaosului, o Judecată de Apoi în care fiecare păcat își are pedeapsa desenată lângă el, concret și fără menajamente. Cine fura, cine mințea, cine lucra duminica — fiecare e arătat cu ce i se întâmplă. E manualul de morală al satului, pictat pentru cei care nu știau să citească.
CU CAMPERUL	Satul e mic și drumul se termină practic aici. Camperul se lasă la biserică; nu e loc de întors mai sus. Pensiuni în sat.
GRATIS	Biserica are bilet mic și se deschide la cerere — cheia e la o casă din apropiere, iar cine deschide povestește. Satul, cu casele lui de lemn, se umblă liber.

Poienile Izei → Bârsana → Vișeu de Sus, 50 km · ~1½ h cu camperul. Cobori pe Iza și urci pe Vișeu.

4

VIȘEU DE SUS

Mocănița pe Vaser — trenul care încă lucrează

ICOANA	Calea ferată forestieră de pe valea Vaserului, cu ecartament îngust, a fost construită în 1932 și e ultima din Europa care mai transportă lemn cu locomotive cu aburi. Nu e muzeu: trenul urcă 21 de kilometri pe o vale fără drum, unde se ajunge doar pe șine. Aici nu e nicio icoană — e etapa care leagă lemnul pictat de lemnul tăiat, și explică de unde venea materialul.
CU CAMPERUL	Loc de camper la gară, unde se lasă vehiculul pe durata excursiei. Trenul pleacă dimineața și se întoarce după-amiaza — o zi întreagă. Se rezervă online, vara cu zile înainte.
GRATIS	Gara, depoul și locomotivele se văd de afară fără bilet. Valea Vaserului se poate urca și pe jos sau cu bicicleta, pe drumul de serviciu, gratuit.

Vișeu de Sus → Borșa → Prislop, 40 km în urcare · ~1 h cu camperul. Ultima bucată de Maramureș.

5

PRISLOP

1.416 m — granița dintre cele două lumi

ICOANA Pasul dintre Maramureș și Bucovina, și granița dintre două răspunsuri la aceeași întrebare. În spate rămâne lemnul; în față începe piatra. Sus, la Prislop, e mănăstirea unde a trăit și e îngropat părintele Arsenie Boca, locul cu cel mai mare pelerinaj din România. Iar de la pas se vede masivul Rodnei, cu Pietrosul la 2.303 de metri.

CU CAMPERUL Parcare la mănăstire, mare, cu campere tolerate. Drumul e bun, cu serpentine largi, fără probleme. Pasul e deschis tot anul, dar iarna cere anvelope.

GRATIS Mănăstirea, praveștița și poteca spre Pietrosul sunt libere. Iar la pas, de obicei, se vinde brânză de la stână — cel mai bun lucru de mâncat de pe tot traseul.

Prislop → Câmpulung Moldovenesc → Moldovița, 100 km prin Obcine · ~3 h cu camperul. Singura etapă fără biserici.

6

MOLDOVIȚA

Asediul Constantinopolului, pictat pe zid

ICOANA Ridicată în 1532 de Petru Rareș, fiul lui Ștefan, și pictată pe dinafară în 1537. Pe peretele sudic e Asediul Constantinopolului — o scenă care arată căderea orașului în 1453, dar cu asediatorii îmbrăcați în turci contemporani pictorului. Era propagandă: satul care venea duminica la biserică vedea pe zid cine e dușmanul. Galbenul de Moldovița e culoarea ei, cum albastrul e al Voronețului.

CU CAMPERUL Pensiuni și loc de camper în sat. Drumul prin Obcine, de la Câmpulung, e bun. Mănăstirea are parcare proprie.

GRATIS Exteriorul, care e tot ce contează, se vede de la gard, liber. Interiorul și muzeul au bilet mic. Iar la trei kilometri, la Vatra Moldoviței, se face ceramică neagră.

Moldovița → Sucevița, 30 km peste pasul Ciumârna, cu serpentinele lui · ~45 min cu camperul.

7

SUCEVIȚA

Scara Virtuților — ultima și cea mai completă

ICOANA Cea mai târzie dintre mănăstirile pictate, din 1585, și singura fortificată ca o cetate, cu ziduri de șase metri. Peretele nordic are Scara Virtuților: treizeci de trepte pe care urcă sufletele, cu îngeri deasupra și demoni care le trag în jos la fiecare treaptă ratată. Peretele vestic a rămas nepictat — legenda spune că meșterul a căzut de pe schelă. E cea mai bine păstrată pictură exterioară din Bucovina.

CU CAMPERUL Camping și pensiuni în sat, sub mănăstire. Parcarea e mare. La zece kilometri, la Marginea, e centrul ceramicii negre.

GRATIS Zidurile și exteriorul pictat se văd din curte, iar curtea e liberă. Interiorul are bilet. Putna, unde e îngropat Ștefan cel Mare, e la 20 km și are intrare liberă în biserică.

Sucevița → Voroneț, 40 km prin Gura Humorului · ~1 h cu camperul. Ultima oprire.

8

VORONEȚ

Albastrul care rezistă de cinci sute de ani

ICOANA Ridicată de Ștefan cel Mare în 1488, în trei luni și trei săptămâni, și pictată pe dinafară în 1547. Judecata de Apoi de pe peretele vestic acoperă toată fațada și e cea mai mare din Bucovina. Iar fondul e albastrul de Voroneț — o culoare obținută din azurit măcinat, a cărei rețetă completă nu s-a reconstituit, și care a rezistat cinci sute de ani de ploaie și îngheț fără să se șteargă. De asta i se spune Capela Sixtină a Estului.

CU CAMPERUL Camping și loc de camper la Gura Humorului, la 4 km, cel mai bun din Bucovina. Voronețul e cel mai vizitat; vino la deschidere sau spre seară.

GRATIS Exteriorul, adică toată pictura, se vede din curte cu bilet mic. Fotografiatul e permis afară, interzis înăuntru — regula e aceeași la toate.

LOC DE DORMIT Camping · Camping Area Voroneț, Gura Humorului · GPS 47.50514, 25.87280

Capăt de traseu. Suceava e la 35 km, Timișoara la 600, iar Germania la 1.500.

TRASEUL PE SCURT

Distanță	~500 km
Timp de condus	~14 h în total, fără opriri
Durată recomandată	8–10 zile
Opriri de etapă	8
Țări	RO
În patrimoniul unesco	7 din 8
Sens recomandat	vest → est
Perioada recomandată	mai–iun · sep

DE ȘTIUT ÎNAINTE DE PLECARÉ

Rovinieta e obligatorie pe drumurile naționale.

Trenul cu abur de la Vișeu de Sus se rezervă online, vara cu zile înainte.

La mai multe biserici, cheia e la o casă din apropiere: se deschid la cerere.

CÂND MERGI

Ideal: mai–iunie și septembrie. Verdele e complet, lumina joasă scoate culorile de pe ziduri, iar autocarele nu au venit încă sau au plecat.

Se poate: iulie–august, dar Voronețul și Sucevița au cozi la prânz. Mergi la deschidere, pe la opt.

Sărbătorile: de Paște și de Sfântul Ilie satele se umplu, iar bisericile sunt pline de oameni, nu de turiști. E altceva, și merită, dar nu se fotografiază.

Iarna: mănăstirile sunt deschise și goale, iar zăpada pe ziduri e o altă imagine. Prislopul cere anvelope de iarnă.

CE SE POATE FOTOGRAFIA

Exteriorul se fotografiază liber la toate mănăstirile pictate — și exteriorul e motivul pentru care ai venit.

Interiorul e interzis la fotografiat aproape peste tot, iar regula se respectă. Nu e despre bani, e despre fum și lumină: bliț-ul strică pigmentul.

La bisericile de lemn din Maramureș, regula diferă de la sat la sat. Se întreabă la cel care deschide.

În timpul slujbei nu se fotografiază nicăieri, nici afară, nici înăuntru.

Ținuta: umeri acoperiți și genunchi acoperiți, la toate. La mănăstirile de maici se dau fuste la intrare, dacă e nevoie.

UNDE DORMI

Bucovina și Maramureșul n-au multe campinguri, dar au pensiuni în fiecare sat, iar multe primesc campere în curte, cu curent, pentru puțin.

Locuri de camper adevărate: Gura Humorului, Vatra Dornei, Vișeu de Sus la gară, Sighetu Marmăției. În rest se întreabă la pensiune sau la mănăstire.

Mănăstirile mari au parări unde camperele sunt tolerate peste noapte, dacă ești discret și pleci dimineața. Se întreabă întâi.

Drumurile de vale sunt înguste și cu case pe margine; nu se circulă noaptea. Etapele sunt scurte tocmai de asta.

DE CE S-A PICTAT PE DINAFARĂ

Întrebarea Cum faci o biserică să vorbească unui om care nu știe să citească? Amândouă regiunile au răspuns la fel — cu imagini — dar cu materiale diferite, din motive diferite.

Maramureșul Sub stăpânire maghiară, românilor ortodocși nu li s-a permis să ridice biserici de piatră. Au construit din lemn, iar ca să compenseze înălțimea interzisă au făcut turle de cincizeci și șase de metri. Pictura a rămas înăuntru, pentru că lemnul nu ține fresca afară.

Bucovina Sub Ștefan și urmașii lui, s-a construit din piatră, iar biserica era mică — încăpea doar domnul și curtea. Satul stătea afară. Așa că s-a pictat afară, pe tencuială, cu scene pe care oricine le putea urmări de la gard: Judecata de Apoi, Scara Virtuților, asedii.

De ce n-a plecat culoarea Frescele exterioare din Bucovina au rezistat cinci sute de ani de ploaie și îngheț, ceea ce nu se întâmplă nicăieri altundeva. Explicația ține de rețeta tencuielii și de pigmenti; albastrul de Voroneț, din azurit, n-a fost reproduș complet nici azi.

Ce vezi de fapt Cele mai bine păstrate fațade sunt cele orientate spre sud și est, ferite de ploaia dinspre nord-vest. La toate mănăstirile, peretele nordic e cel șters.

De ce sunt pictate pe dinafară mănăstirile din Bucovina?

Pentru că biserica era mică — încăpea doar domnul și curtea — iar satul stătea afară. S-a pictat pe zidul exterior, cu scene pe care oricine le putea urmări de la gard, într-o vreme când oamenii nu știau carte.

De ce sunt bisericile din Maramureș din lemn și nu din piatră?

Sub stăpânire maghiară, românilor ortodocși nu li s-a permis să ridice biserici de piatră. Au construit din lemn, iar ca să compenseze înălțimea interzisă au făcut turla de până la cincizeci și șase de metri.

Se poate fotografia în mănăstirile pictate?

Exteriorul, da, liber — și exteriorul e motivul pentru care ai venit. Interiorul e interzis aproape peste tot, pentru că blițul strică pigmentul. În timpul slujbei nu se fotografiază nicăieri.

Când e cel mai bun moment pentru traseu?

Mai-iunie și septembrie. Lumina joasă scoate culorile de pe ziduri, iar autocarele nu au venit încă sau au plecat. Vara, la Voroneț și Sucevița se stă la coadă la prânz.

REGULA TRASEULUI

„Amândouă regiunile au avut de spus același lucru unor oameni care nu știau să citească.

Una a avut lemn și a construit în sus; cealaltă a avut piatră și a pictat în afară.

Ce vezi pe ziduri nu e decor — e textul, scris pentru ochi.”

Verificare documentară: septembrie 2026. Locurile, orele și condițiile se schimbă — verifică-le înainte de plecare.